

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Мізіної Софії Костянтинівни
«Трубізька водогосподарська ландшафтно-технічна система»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю
103 «Науки про Землю»

Актуальність дослідження. Однією з важливих передумов для успішного розвитку економіки України є підвищення рентабельності та конкурентоспроможності сільськогосподарського сектора, а також створення високорозвинених агропромислових комплексів, які забезпечують населення продуктами харчування та сировиною для промисловості. Осушувальні системи страждають від забруднення відвідних каналів, що призводить до підтоплення земельних ділянок, вкритих різнотрав'ям і чагарниками. Вирішення цих проблем сприятиме підвищенню продуктивності сільського господарства та поліпшенню екологічної ситуації на меліорованих землях.

Таким чином, дисертаційна робота Мізіної С.К. є актуальною для розробки шляхів раціонального використання регіональних водогосподарських ландшафтно-технічних систем.

Зміст дисертації.

Дисертація складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел і 1 додатку. Загальний обсяг роботи складає 160 сторінок друкованого тексту, з яких 123 сторінки основного тексту.

У *вступі* обґрунтовано актуальність обраної тематики, сформульовано мету роботи та задачі дослідження, подано коротку характеристику результатів дослідження, ступінь їх апробації та публікації.

У *першому розділі* обґрунтовано поняття «водогосподарська ландшафтно-технічна система», проаналізовано конструктивно-географічне значення дослідження водогосподарських ландшафтно-технічних систем та основні принципи і методи їх дослідження.

У *другому розділі* проаналізовано специфіку та регіональні відміни природних умов басейну р. Трубіж й укладено відповідні картосхеми, а також виділено етапи господарського освоєння басейну річки.

У *третьому розділі* розроблено картосхеми ландшафтно-технічної структури заплави р. Трубіж, парадинамічної антропогенної ландшафтно-технічної системи та виділено несприятливі мікроосередкові процеси, зумовлені функціонуванням Трубізької водогосподарської ландшафтно-технічної системи.

У *четвертому розділі* дисертаційної роботи запропоновані та обґрунтовані шляхи раціонального використання Трубізької водогосподарської ландшафтно-технічної системи, а також виділені заповідні території і об'єкти в межах меліоративної системи.

У *висновках* викладено здобуті у дисертації найбільш важливі наукові та практичні результати, які висвітлюють успішне вирішення поставлених здобувачем наукових завдань.

Основні наукові результати, одержані автором, та їх новизна.

Основні наукові результати та висновки дисертації пройшли апробацію під час міжнародних наукових конференцій та знайшли відображення в публікаціях у фахових виданнях. За результатами дисертаційного дослідження опубліковано 18 наукових праць загальним обсягом 5,3 д.а., з них: одна закордонна стаття (ISSN), дві мають індексацію Web of Science, 5 статей, рекомендованих ВАК України як фахові, три з них – категорія «Б», 10 тез.

Дисертантка отримала наступні наукові результати:

- вперше обґрунтовано суть поняття «водогосподарська ландшафтно-технічна система»;
- вперше досліджено просторово-часові особливості та виділено етапи формування Трубізької водогосподарської ландшафтно-технічної системи;
- вперше розроблено картосхеми: сучасного стану геокомпонентів і ландшафтних комплексів району дослідження, землекористування, парадинамічної антропогенної ландшафтно-технічної системи «Трубізька

водогосподарська ландшафтно-технічна система – прилегле Лісополе», негативних водогосподарських мікроосередків, природно-заповідного фонду, оптимізаційних заходів;

- удосконалено теоретико-методологічні аспекти дослідження водогосподарських ландшафтно-технічних систем;

- удосконалено напрями раціонального використання та поліпшення стану Трубізької водогосподарської ландшафтно-технічної системи.

Практичне значення одержаних результатів.

Практичне значення результатів роботи полягає у можливості застосування опрацьованих теоретичних підходів дослідження водогосподарських ландшафтно-технічних систем в інших регіонах України. Автором проаналізовано сучасний стан Трубізької водогосподарської ландшафтно-технічної системи та укладено картосхему реконструкції (оптимізації) цієї меліоративної системи.

Розроблені картосхеми, таблиці, напрями оптимізації водогосподарських ландшафтно-технічних систем, використовуються Університетом Григорія Сковороди в Переяславі, Вінницьким державним педагогічним університетом імені Михайла Коцюбинського, Сумським державним педагогічним університетом імені А. С. Макаренка, IT Step School, Кременчуцькою гімназією №20.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

За результатами аналізу дисертаційної роботи та публікацій автора порушення академічної доброчесності не виявлено. Елементи фальсифікації чи фабрикації тексту в роботі відсутні.

Зауваження до дисертації.

- 1) У роботі, мабуть, необхідно було б більше уваги звернути на те, чи можливо здійснені дослідження застосувати й на інші водогосподарські ландшафтно-інженерні системи, зокрема і Придніпров'я?

2) Необхідно детальніше розкрити і зхарактеризувати заповідні об'єкти регіону впливу Трубизької меліоративної системи;

3) Цікаво також, як населення долини річки Трубіж реагує на сучасний стан Трубизької водогосподарської ландшафтно-технічної системи.

4) Детальніше конкретизувати окремі нові поняття у дослідженні та можливості їх застосування у майбутньому.

Висновки щодо дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Мізіної Софії Костянтинівни «Трубизька водогосподарська ландшафтно-технічна система», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 103 «Науки про Землю» є самостійною завершеною працею, у якій вирішується важлива наукова проблема – розробка шляхів оптимізації та раціонального використання регіональних водогосподарських ландшафтно-технічних систем.

Дисертація повністю відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (з наступними змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022, а її автор Мізіна Софія Костянтинівна заслуговує присудження їй ступеня доктора філософії за спеціальністю 103 «Науки про Землю».

Рецензент:

кандидат географічних наук, доцент
кафедри географії

Вінницького державного педагогічного
університету ім. М. Коцюбинського

В.С. Канський

